

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden:

**HAVA ARACI VE İLGİLİ ÜRÜN, PARÇA VE CİHAZIN UÇUŞA
ELVERİŞİLİK VE ÇEVRESEL SERTİFİKASYONU
YÖNETMELİĞİ (SHY-21)**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri**

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; ülkemizin sivil hava aracı siciline kayıtlı veya kaydedilecek ya da sadece tasarım verisi onaylanacak hava aracı veya ilgili ürün, parça ve cihazın uçuşa elverişlilik ve çevresel sertifikasyonlarına ve bu sertifikasyon faaliyetlerini gerçekleştirecek olan kişilerin, tasarım ve üretim organizasyonlarının yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik aşağıda belirtilen konuları kapsar:

- a) Tip sertifikası, tahditli tip sertifikası, ilave tip sertifikası ve bu sertifikalara gelecek değişikliklerin yayımlanması.
- b) Uçuşa elverişlilik sertifikası, tahditli uçuşa elverişlilik sertifikası, özel uçuş izni ve onaylı çıkış sertifikalarının yayımlanması.
- c) Tamir tasarım onaylarının yayımlanması.
- ç) Çevresel koruma gereksinimlerine uyum gösterimi.
- d) Gürültü sertifikalarının yayımlanması.
- e) Ürün, parça ve cihazların tanımlanması.
- f) Parça ve cihazların sertifikasyonu.
- g) Tasarım ve üretim organizasyonlarının yetkilendirilmesi.
- ğ) Uçuşa elverişlilik direktiflerinin yayımlanması.
- h) Ürün, parça ve cihazların ithali ve ihracı.
- ı) Operasyonel uygunluk verisinin onayı.
- i) Sportif havacılık faaliyetlerinde kullanılacak hava araçları için uçuşa elverişlilik standartlarının belirlenmesi.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 86 ncı ve 87 nci maddelerine, 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde Akit ve İmza Edilmiş Olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması ile Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesi ve Bunların Eklerinin Onanması Hakkında Kanun ile yürürlüğe girmiş olan Şikago Sözleşmesinin uçuşa elverişlilik konulu Ek-8'ine ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci, 441 inci ve 447 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AltMoC: Alternatif kabul edilebilir yöntemleri,
- b) AMC: Sağlanması zorunlu olan gerekliliklerin kabul edilebilir uygulama usul ve esaslarını,
- c) Bakanlık: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını,
- ç) Çevresel sertifikasyon: Hava aracı veya ilgili ürün, parça ve cihazın, Şikago Sözleşmesinin çevresel şartlar (gürültü, emisyon ve karbondioksit) konulu Ek-16 hükümlerinin geçerli gereksinimlerine uyumunu onaylama şekli,
- d) EASA: Avrupa Birliği Havacılık Emniyeti Ajansını,
- e) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,
- f) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- g) GM: Yayımlanan kurallar için ilave rehber dokümanı,
- ğ) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredebilme kabiliyetine sahip her türlü aracı,
- h) Hava aracı sahibi: Hava aracının mülkiyetine sahip olan kişi veya kuruluşu,
- i) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,
- ı) İlave tip sertifikası: Ürün tip sertifikasından farklı olarak, tip sertifikası sahibi dışındaki organizasyon tarafından, ürün üzerinde yapılan modifikasyonların onayı için ülke otoritesi tarafından verilen belgeyi,
- j) İşletme: Hava aracı ile uçuş operasyonları yapmak üzere Bakanlık veya Genel Müdürlük tarafından ruhsatlandırılmış gerçek kişi veya tüzel kişi niteliğindeki havacılık kuruluşunu,
- k) JARUS: İnsansız hava aracı sistemlerine yönelik ulusal otoritelere tavsiye niteliğinde regülasyon hazırlayan, Türkiye dahil ulusal otorite uzmanları desteğiyle faaliyet gösteren çatı organizasyonu,
- l) Komponent: Herhangi bir motor, pervane, parça veya cihazı,
- m) Mutabakat mektubu: Her bir ürün, parça veya cihazın uygulanabilir tasarım verilerine uygunluğunu ve emniyetli kullanım için elverişli durumda olduğunu gösteren, üretim organizasyonu onayı olmayan organizasyon ile Genel Müdürlük arasında mutabık kaldığını belirten mektubu,
- n) Operasyonel uygunluk verisi;
 - 1) Tip yetkisinin belirlenmesi de dahil pilot tip yetkilendirmesi eğitimi için minimum müfredatı,
 - 2) Simülatörlerin objektif kalifikasyonunu destekleyen hava aracı validasyon kaynak verisinin ya da ara kalifikasyonu destekleyen geçici verinin kapsamının tanımını,
 - 3) Tip yetkisinin belirlenmesi de dahil bakım onaylayıcı personel tip yetkilendirmesi eğitimi için minimum müfredatı,
 - 4) Kabin ekibi için tip ya da varyant belirlenmesi ve söz konusu tipe özel veriyi,
 - 5) Temel asgari teçhizat listesini içeren, bir hava aracı tip sertifikası, tahditli tip sertifikası ya da ilave tip sertifikasının parçası olan veriyi,
- o) Organizasyon: Bu Yönetmeliğin ilgili maddelerine uygun olarak yetkilendirilmiş kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilere ait işletmeleri,
- ö) Özel uçuş izni belgesi: Uygulanabilir uçuşa elverişlilik gereksinimlerini karşılamayan veya karşıladığı gösterilmemiş olan ama belirli koşullar altında emniyetli uçuş yapma kabiliyeti olan hava aracının uçuşu için düzenlenen belgeyi,
- p) Parça ve cihaz: Haberleşme donanımları dâhil bir hava aracını uçuşta kontrol etmek için kullanılan veya kullanılması amaçlanan her türlü alet, gösterge, ekipman, mekanizma, parça, donanım veya yazılım ile gövde, motor veya pervanenin bir parçası olan veya hava aracını yerde manevra yaptırmak için kullanılan ekipmanları,
- r) Sertifikasyon: Ürün, parça veya cihazın, organizasyonların veya personelin geçerli gereksinimlere uyumunun onaylanma şekli,

s) Sertifikasyon şartnameleri: Hava aracı, ürün, parça ve cihazın tasarımı, malzemesi, imal ekipmanı ve sürekli uçuşa elverişliliği konusunda uyulması gereken operasyonel uygunluk verisi için gerekenler de dahil asgari standartların tümünü,

ş) Seviye 1 Bulgu: Bu Yönetmeliğe aykırı olan, emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini doğrudan ciddi olarak etkileyen bulguyu,

t) Seviye 2 Bulgu: Uçuş emniyetini doğrudan etkilemeyen, ancak bu Yönetmelikte belirtilen koşulların tamamının veya bir kısmının kaybedildiğinin tespit edildiği Seviye 1 olarak değerlendirilmeyen bulguyu,

u) Sportif havacılık: Şahısların bireysel olarak ya da topluluklar, dernekler, vakıflar veya federasyonlar aracılığıyla organize şekilde yürüttükleri, rekreasyon amacıyla gerçekleştirilen havacılık faaliyetlerini,

ü) Sürekli uçuşa elverişlilik: Hava aracı, motor, pervane, parça veya cihazın işletim ömründeki herhangi bir zamanda yürürlükteki uçuşa elverişlilik gerekliliklerine uygun ve emniyetli işletim için elverişli bir durumda olmasını sağlayan süreçleri,

v) Şikago Sözleşmesi: Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde Akit ve İmza Edilmiş Olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması ile Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesi ve Bunların Eklerinin Onanması Hakkında Kanun ile yürürlüğe girmiş olan sözleşmeyi,

y) Tip sertifikası: Hava aracı, motor veya pervanenin tasarım kriterlerine ve uçuşa elverişlilik kurallarına uygunluğunu belirleyen, tip tasarımını, teknik özellikleri ve işletme limitlerini içeren ve tasarımın gerçekleştirildiği ülke otoritesi tarafından verilen belgeyi,

z) Uçuşa elverişlilik: Hava aracı, motor, pervane, parça veya cihazın Genel Müdürlük tarafından kabul edilen bir tip sertifikasına veya onaylı tasarım verilerine uygun ve emniyetli operasyon yapabilir durumda olmasını,

aa) Uçuşa elverişlilik direktifi: Hava aracı, motor, pervane, aviyonik veya diğer sistemlerle ilgili emniyetsiz bir durumun olduğunu ve mutlaka düzeltilmesi gerektiğini tip sertifikasını haiz hava araçlarının sahiplerine ve/veya işletmecilerine bildiren özel talimatı,

bb) Uçuşa elverişlilik sertifikası: Hava aracının; uçuşta emniyetsizliğe neden olabilecek bir özelliği bulunmadığını, onaylı tip tasarımına uygun olduğunu ve bakım, tamir ve değişikliklerin sicil kaydı yapılan ülke kurallarına uygun olduğunu teyit eden belgeyi,

cc) Ürün: Hava aracı, motor veya pervaneyi,

çç) Yönetici personel: Genel Müdürlüğün, uygunluğu gerçekleştirilen değerlendirme sonrası kabul ettiği ve bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirmekten sorumlu olan yöneticiyi, ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte belirtilmeyen tanımlar ve kısaltmalar için 2920 sayılı Kanun, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, ülkemizin üyesi bulunduğu ICAO, EASA ve JARUS tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar ve kısaltmalar ile Genel Müdürlük tarafından yayımlanan diğer sivil havacılık mevzuatında yer alan tanımlar ve kısaltmalar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Uçuşa elverişlilik

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin, bulundukları kategoriye bağlı olarak, ICAO tarafından yayımlanan Şikago Sözleşmesinin uçuşa elverişlilik konulu Ek-8’inde belirtilen standartlara uyumlu olması zorunludur.

(2) Türk uçak siciline kayıtlı hava araçlarının ve bunun üzerinde bulunan ürün, parça ve cihazın birinci fıkrada yer alan uyumu, Genel Müdürlük tarafından belirlenen usul ve esaslar ile aşağıdaki hususlara göre belirlenir:

a) Ürünler bir tip sertifikasına sahip olmak zorundadır. İlave tip sertifikaları dahil olmak üzere tip sertifikaları ve bunlara gelen değişiklikler; ürünün, operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temeli de dahil olmak üzere tip sertifikasyon temeline uyumunu ve işletme için emniyetsiz bir duruma yol açacak bir özelliğe sahip olmadığını göstermesi ile yayımlanır. Tip sertifikası ve operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temeli, her bir ürün tipi için ICAO tarafından yayımlanan Şikago Sözleşmesinin uçuşa elverişlilik konulu Ek-8’inde belirtilen standartlara uyumlu olacak şekilde Genel Müdürlük tarafından onaylanır. Tip sertifikası, üzerinde bulunan parça ve cihazlar dahil tüm ürünü kapsar.

b) Parça ve cihaz sertifikaları; başvuru sahibinin, parça ve cihazların birinci fıkrada belirtilen standartlara göre hazırlanmış, ayrıntılı uçuşa elverişlilik gereksinimlerine uyumunu göstermesi ile yayımlanır.

c) Bir hava aracı geçerli uçuşa elverişlilik sertifikası olmadan işletilemez. Uçuşa elverişlilik sertifikası, başvuru sahibinin hava aracının tip sertifikası ile onaylanmış tip tasarımına uygunluğunu ve ilgili dokümantasyon, muayene ve testlerin hava aracının emniyetli işletme için uygun koşullarda olduğunu göstermesi ile yayımlanır. Uçuşa elverişlilik sertifikası Genel Müdürlük tarafından askıya alınmadıkça, iptal edilmedikçe ve hava aracının sürekli uçuşa elverişliliği sağlandığı sürece geçerlidir.

ç) Ürün, parça ve cihazların tasarım ve üretiminden sorumlu organizasyonların, Genel Müdürlük tarafından verilen imtiyazlarla ilgili sorumluluklarını yerine getirmek için gerekli yöntem ve kabiliyetlerini bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde göstermesi gerekir. Bu kabiliyetler ve yöntemler, başka bir şekilde kabul edilmediği sürece bir organizasyon onayının yayımlanması ile geçerli olur. Yetkili organizasyona verilen imtiyazlar ve onay kapsamı, onay şartlarında tanımlanır.

(3) Genel Müdürlüğün emniyet gözetimi sorumluluğunun bulunduğu organizasyonlar tarafından tasarlanan veya üretilen hava aracı ve onun üzerine takılacak ürün, parça ve cihazlar, ikinci fıkranın (a), (b) ve (ç) bentleri ile uyumlu olmak zorundadır.

(4) Birinci ve ikinci fıkraların istisnası olarak;

a) Hava aracının, belirli koşullar altında emniyetli uçuş yapma kabiliyeti olduğunun gösterilmesi durumunda, özel uçuş izni belgesi yayımlanabilir. Bu belge üçüncü şahısların emniyetini korumak için gerekli sınırlandırmalarla yayımlanır.

b) Hava aracı için ikinci fıkranın (a) bendine göre tip sertifikasının yayımlanamadığı durumlarda, bu hava aracı için tahditli uçuşa elverişlilik sertifikası yayımlanır. Bu durumda, hava aracının yeterli emniyet seviyesini sağlayan özel sertifikasyon şartnamelerine uyumlu

olduğunun ve birinci fıkrada yer alan standartlardan sapmaların kullanım amacıyla ilgili emniyeti etkilemediğinin gösterilmesi gerekir. Tahditli uçuşa elverişlilik sertifikasına uygun hava aracı ve bu hava araçlarının kullanımına yönelik kısıtlamalar, beşinci fıkrada belirtilen şartlara göre tanımlanır.

c) Tahditli uçuşa elverişlilik sertifikası için aynı tipte beş ve daha fazla hava aracı olması durumunda, tahditli tip sertifikası yayımlanabilir ve bu durumda uygun bir tip sertifikası ve operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temeli oluşturulur.

(5) Genel Müdürlük; bu maddenin uygulanması kapsamında aşağıda belirtilen konularda talimatlar, kabul edilebilir uyum yöntemleri ve ilave rehber dokümanlar gibi gerekli düzenlemeleri hazırlar. Hazırlanacak talimatlar, bu Yönetmeliğin uygulanması kapsamında aşağıdaki koşulları içerir:

a) Ürün için geçerli tip sertifikası ve operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temelini oluşturulması ve başvuru sahibine bildirilmesi ile ilgili koşullar.

b) Parça ve cihazlar için geçerli detaylı sertifikasyon şartnamelerinin oluşturulması ve başvuru sahibine bildirilmesi ile ilgili koşullar.

c) Tahditli uçuşa elverişlilik belgesi için uygun hava aracı kapsamında, geçerli özel uçuşa elverişlilik gereksinimlerinin oluşturulması ve başvuru sahibine bildirilmesi ile ilgili koşullar.

ç) Ürünün sürekli uçuşa elverişliliğini temin etmek için zorunlu bilgilerin yayımı ve dağıtımı için koşullar.

d) Tip sertifikaları, tahditli tip sertifikaları, tip sertifikalarına gelen değişikliklerin onaylanması, uçuşa elverişlilik belgesi, tahditli uçuşa elverişlilik belgesi, özel uçuş izni, ürün, parça veya cihazlarla ilgili belgelerin yayımlanması, sürekliliği, değişikliği, askıya alınması ve iptali için aşağıdaki koşullar aranır:

1) Bu sertifikaların süreleri ve sınırlı bir süre için yayımlanmaları durumunda yenilenmeleri için koşullar.

2) Özel uçuş izninin yayımlanması için uçuşun amacı, uçuş için kullanılacak hava sahası, uçuş mürettebatının kalifikasyonu ve uçuş mürettebatı dışında personel taşınması konularını içeren kısıtlamalar.

3) Tahditli uçuşa elverişlilik belgesi için uygun hava aracı ve ilgili kısıtlamalar.

e) Tasarım ve üretim organizasyon onaylarının yayımlanması, sürekliliği, değişikliği, askıya alınması ve iptali için koşullar ve bu onaylara ihtiyaç duyulmadığı durumlardaki koşullar.

f) Belge sahiplerinin sorumlulukları ile ilgili koşullar.

g) Ürün, parça ve cihazların ithali ile ihracına ilişkin koşullar.

Çevresel koruma

MADDE 6 – (1) Ürün, parça ve cihazların; ICAO tarafından yayımlanan Şikago Sözleşmesinin çevresel koruma konulu Ek-16'sının, hava aracı gürültüsü konulu Bölüm I, hava aracı motor emisyonu konulu Bölüm II ve hava aracı karbondioksit (CO2) emisyonu konulu Bölüm III içerisinde belirtilen hava aracı kategorileri için çevresel koruma gereksinimlerine uyumlu olması gerekir. Bu maddenin uygulanması kapsamında talimatlar, kabul edilebilir uyum yöntemleri ve ilave rehber dokümanlar gibi gerekli düzenlemeler, Genel Müdürlük tarafından hazırlanır.

Uçuşa elverişlilik ve çevresel sertifikasyon faaliyetleri

MADDE 7 – (1) Genel Müdürlük sorumluluğunda tasarımı gerçekleştirilen, üretilen veya Türk uçak siciline kayıtlı hava aracı, ürün, parça ve cihazlarla ilgili olarak Genel Müdürlük, ICAO tarafından yayımlanan Şikago Sözleşmesinin uçuşa elverişlilik konulu Ek-8'inde ve bu Yönetmelikte belirtilen şekilde tasarım, sertifikasyon ve üretime yönelik görev ve fonksiyonları ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yerine getirir. Bu kapsamda Genel Müdürlük tarafından aşağıda belirtilen işlemler yerine getirilir:

a) Tip sertifikası veya tip sertifikasında değişiklik istenen her bir ürün için, tip sertifikası ve operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temelini oluşturulması ve bildirilmesi. Tip sertifikası ve operasyonel uygunluk verisi sertifikasyon temeli; söz konusu tasarım için geçerli sertifikasyon gereksinimlerinden, eşdeğer emniyet seviyesinin kabulü için gerekli hükümlerden, operasyonel uygunluk verisi için sertifikasyon gereksinimlerinden ve tasarım için geçerli sertifikasyon gereksinimlerinin ürünün tasarım özellikleri ve işletme esnasındaki tecrübeler kapsamında yetersiz kalması veya uygun olmaması durumunda, ICAO tarafından yayımlanan Şikago Sözleşmesinin uçuşa elverişlilik konulu Ek-8'ine uyumu sağlamak için oluşturulan özel detaylı teknik şartnamelerden oluşur.

b) Tahditli uçuşa elverişlilik belgesi talep edilen her bir hava aracı için özel sertifikasyon şartnamelerinin oluşturulması ve bildirilmesi.

c) Sertifika talep edilen parça ve cihazlar için geçerli detaylı sertifikasyon şartnamelerinin oluşturulması ve bildirilmesi.

ç) Çevresel koruma gereklilikleri kapsamında sertifikasyon talep edilen her bir ürün için, geçerli çevresel gereksinimlerin oluşturulması ve bildirilmesi.

d) Ürün, parça ve cihazların sertifikasyonları ile ilgili incelemelerin Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilmesi.

e) Tip sertifikalarının, modifikasyon veya tamir onaylarının ve bunlarda gerçekleştirilecek değişikliklerin onaylarının yayımlanması.

f) Parça ve cihazlar için sertifikaların yayımlanması.

g) Çevresel koruma gerekleri uyumu sertifikalarının yayımlanması.

ğ) İlgili sertifikaların yayımlanma koşullarını artık karşılamaması veya bu sertifikalara sahip kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerin bu sertifikalar üzerinde belirtilen ve bu Yönetmelik ile istenen yükümlülüklerini ifa edememesi durumunda ilgili sertifikaların değiştirilmesi, askıya alınması veya iptal edilmesi.

h) Genel Müdürlüğün uçuşa elverişlilik takip sorumluluğu altındaki ürün, parça veya cihazın, sürekli uçuşa elverişliliğinin teminat altına alınması kapsamında emniyet sorunlarına gecikmeksizin önlem alınması ve uçuşa elverişlilik direktifi dahil geçerli zorunlu talimatların yayımlanması ve hava aracı sahipleri ile işleticilerine dağıtılması.

ı) Özel uçuş izni yayımlanacak hava aracı için, 5 inci maddenin dördüncü fıkrasının (a) bendine uyumu sağlamak için uçuşa elverişlilik standardının ve prosedürlerinin oluşturulması.

i) Özel uçuş izninin yayımlanması.

(2) Genel Müdürlük sorumluluğunda gerçekleştirilecek birinci fıkra kapsamındaki faaliyetler için detaylı teknik bilgi gerekmesi ve bu konuda yetkin Genel Müdürlük personelinin mevcut olmaması gibi ihtiyaç hallerinde, söz konusu teknik bilgi gerekliliği ile sınırlı olmak üzere gerçek veya tüzel kişiler söz konusu faaliyetler için Genel Müdürlük koordinasyonu ve gözetiminde yetkilendirilebilir. Buna ilişkin usul ve esasların belirtildiği teknik düzenlemeler 11 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında yayımlanır ve bu kapsamda yetkilendirilecekler yapılacak ödemelerin esasları, Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(3) Genel Müdürlük tasarım ve üretim organizasyonları ile ilgili olarak aşağıdaki faaliyetleri gerçekleştirir:

a) Yetkilendirilecek organizasyonların Genel Müdürlük tarafından denetlenmesi.

b) Tasarım ve üretim organizasyonlarının yetki belgelerinin, uygun bulunan imtiyaz ve sınırlamalar belirtilerek yayımlanması ve bu belgelerin gerektiği durumlarda yenilenmesi.

c) Yetkilendirilen organizasyonların, yetki belgelerinin yayımlanma koşullarını karşılamaması veya bu belgeler üzerinde belirtilen ve bu Yönetmelik ile gerekli kılınan yükümlülüklerini yerine getirememesi durumunda ilgili sertifikaların değiştirilmesi, askıya alınması veya iptal edilmesi.

(4) Genel Müdürlük tarafından organizasyonun iş kapsamı, işin kritikliği, büyüklüğü, alt yüklenicileri ile olan sorumluluk ilişkisi gibi hususlarda yapılacak değerlendirme sonrası, gerekli olduğunun tespiti üzerine tasarım veya üretim alt yüklenicilerine, bu Yönetmelik kapsamında organizasyon yetkisi alması zorunluluğu getirilir.

Organizasyonların incelenmesi

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yetkilendirilen organizasyonların incelenmesi ve değerlendirilmesi Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilir. Denetlemeyi gerçekleştirecek olan personel aşağıdaki konularda yetkilidir:

a) Yetkilendirme kapsamı ile ilgili kayıt, bilgi, prosedür ve Genel Müdürlüğe ait görevlerin ifası için gerekli diğer tüm dokümanların incelenmesi.

b) Bu tür kayıtların, bilgilerin, prosedürlerin ve diğer dokümanların gerektiği durumlarda kopyalarının alınması.

c) Organizasyonun ilgili personeline yerinde sözlü açıklama için talepte bulunulması.

ç) Yetkilendirme kapsamı ile ilgili tesis, alan ve organizasyonun ulaşım araçlarına girilebilmesi.

d) Organizasyonun hava araçlarının uçuşa elverişlilik ve sertifikasyon faaliyetleri kapsamında denetlenmesi.

(2) Birinci fıkrada belirtilen incelemeleri gerçekleştirmekle yetkili personel, bu görevlerini konu olayı ve inceleme amacını açıklayan yazılı bir yetkilendirme belgesine dayanarak gerçekleştirir.

(3) Bu Yönetmelik kapsamında yetkilendirilen organizasyonların incelenmesinin ve değerlendirilmesinin yetkili personel tarafından Genel Müdürlük bilgi yönetim sistemleri kullanılarak gerçekleştirilmesi esastır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik ve 11 inci madde kapsamındaki teknik düzenlemelerde belirtilen kurallara uymayan organizasyona ve ilgili personele, 2920 sayılı Kanunun 143 üncü maddesine göre işlem yapılır.

(2) Bu Yönetmeliğe göre sertifika veya onay sahibi organizasyona aşağıda belirtilen durumlarda idari yaptırım uygulanır:

a) 8 inci madde kapsamında yapılan denetimde, bu Yönetmelik ve 11 inci maddede yer alan teknik düzenlemelere aykırı olan, emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini doğrudan ciddi olarak etkileyen ve Seviye 1 bulgu olarak değerlendirilebilen önemli bir yetersizlik veya kusur tespit edilmesi ve tespit tarihinden itibaren 21 iş günü içerisinde organizasyonun ilgili düzeltici faaliyeti gerçekleştirememesi halinde uygunsuzluğun etki alanı dikkate alınarak sertifikanın, organizasyon onayının, özel uçuş izninin, mutabakat mektubunun, yönetici personel onayının, tümünde veya bir kısmında eksiklik giderilinceye kadar sınırlama yapılır, mezkur sertifika, organizasyon onayı, özel uçuş izni, mutabakat mektubu ve yönetici personel onayı askıya alınır veya eksiklik giderilmezse ilgili onaylar iptal edilir.

b) 8 inci madde kapsamında yapılan denetimde uçuş emniyetini doğrudan etkilemeyen, ancak bu Yönetmelik ve 11 inci maddede yer alan teknik düzenlemelerde belirtilen koşulların tamamının veya bir kısmının kaybedildiğinin tespit edilmesi ve Seviye 2 bulgu olarak değerlendirilmesi halinde organizasyona en fazla üç ay süre verilerek eksikliklerin tamamlanması istenir. Tespit edilen eksikliklerden bu süre içerisinde giderilmesi mümkün olmayanlar için verilen süre bitiminden en az 10 gün önce Genel Müdürlüğün uygun göreceği bir iş planı sunulması halinde, organizasyona ek olarak en fazla üç ay süre verilir. Verilen süre içerisinde eksiklikleri tamamlamayan organizasyonun, konuyla ilgili faaliyetleri, ilgili bulgu için yapılacak düzeltici işlemin Genel Müdürlük tarafından kabul edilmesine kadar durdurulur.

c) Genel Müdürlük, bu Yönetmelik ve 11 inci maddede yer alan teknik düzenlemelerde belirtilen koşullardan bazılarının karşılanmadığının tespit edilmesi üzerine uçuşa elverişlilik sertifikasını veya gürültü sertifikasını ya da özel uçuş iznini; eksiklik giderilinceye kadar askıya alabilir veya eksikliğin giderilemeyeceğinin anlaşılması durumunda iptal edebilir.

ç) Bu Yönetmelik ve 11 inci maddede yer alan teknik düzenlemeler kapsamında tasarım ve üretim organizasyonu onay sertifikası, onay koşulları altında özel uçuş izni veya uçuş koşulları yayımlama imtiyazlarına sahip organizasyonun bu imtiyazları kullandığı durumda

planlanan söz konusu uçuşun gerçekleşmesinden en az 3 iş günü öncesinde uçuş izni veya uçuş koşulları belgeleri ile bu belgelerde referans verilen tüm dokümanları elektronik belge yönetim sistemi ile Genel Müdürlüğe göndermiş olması gerekir. Aksi durumda söz konusu organizasyona birinci fıkra kapsamında idari para cezası uygulanır ve bu durum ikinci fıkranın (b) bendi kapsamında Seviye-2 bulgu olarak değerlendirilir.

d) Bu Yönetmelik ve 11 inci maddede yer alan teknik düzenlemeler kapsamında tasarım ve üretim organizasyonu onay sertifikası ile onay koşulları altında imtiyaz sahibi olan organizasyonun, söz konusu imtiyazları ilgili gerekliliklere aykırı şekilde kullandığının tespiti halinde söz konusu organizasyona birinci fıkra kapsamında idari para cezası uygulanır ve bu durum ikinci fıkranın (a) bendi kapsamında Seviye-1 bulgu olarak değerlendirilir.

(3) Organizasyon yetkisinin askıya alınması veya iptal edilmesi durumunda yetki belgesi, sorumlu yönetici personel onay formları ve organizasyon onay sayfasının asıllarını, tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde Genel Müdürlüğe iade etmeyen organizasyonun sorumlu müdürü, en az iki yıl süreyle ilgili başka bir organizasyonda yönetici personel olarak görev yapamaz.

(4) Bu Yönetmelik ve 11 inci madde kapsamındaki teknik düzenleme gerekliliklerine aykırı faaliyet yaptığı tespit edilen yönetici personelin, uyum doğrulama mühendisinin, onaylayıcı personelin veya 7 nci maddenin ikinci fıkrası kapsamında yetkilendirilen personelin yeterliliği Genel Müdürlük tarafından değerlendirilir. Gerçekleştirilen değerlendirme sonucu gerekliliklere kasıtlı olarak aykırı hareket ettiği ya da söz konusu yetkili personel gereklerini sağlamadığı tespit edilen personel en az üç yıl süreyle başka ilgili bir organizasyonda ya da projede yetkili personel olarak görev yapamaz.

(5) Bu Yönetmelik kapsamında yetkilendirilen organizasyonda yönetici personel olarak görev yapan personel sayısında eksiklik olması durumunda organizasyon, en fazla 45 gün içerisinde atama yaparak Genel Müdürlüğe gerekli değişiklikleri yaptığı onaylı el kitabı revizyonu ile birlikte yönetici personel onayı başvurusunda bulunur. Organizasyon, tanınan sürede atama yapmaz ise, makul sebeplerini Genel Müdürlüğe bildirerek ek süre talebinde bulunabilir. Genel Müdürlük talebi yerinde görürse sürenin bitiminden başlamak üzere, bir defaya mahsus olmak üzere 45 gün ek süre verir. Organizasyon tarafından ek süre sonunda da gerekli yönetici personel ataması yapılamaz ise; organizasyon yetkisi, eksiklik giderilinceye kadar, ataması yapılamayan yönetici personelin görev alanı da dikkate alınarak kısmen veya tamamen askıya alınır. Eksiklikler giderildikten sonra askıya alınan yetkiler geri verilir.

Uçuşa elverişlilik belgelerinin geçerliliği

MADDE 10- (1) 28/9/2003 tarihinden önce Avrupa Birliği üye ülkelerince onaylanmış bu Yönetmelik kapsamındaki sertifikaların geçerliliği, 3/8/2012 tarihli ve (AB) 748/2012 sayılı Komisyon Tüzüğü içerisinde bu hususlarda belirtilen gereklilikler de dikkate alınarak Genel Müdürlükçe yapılacak değerlendirme sonrası kabul edilebilir.

Teknik düzenlemeler

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelikte yer almayan ve istisnai özellik arz eden teknik konular ile bu Yönetmelikte belirtilen konulara ilişkin uygulama detayları, ICAO ve EASA tarafından bu konulara ilişkin olarak yapılan uygulamalara paralel olarak, Genel Müdürlük tarafından düzenlenir.

(2) Yabancı ülke havacılık otoritesi tarafından yayımlanan sertifikasyon şartnameleri, AMC, AltMoC ve GM, 5 inci maddenin birinci fıkrasında yer alan hükümlerin karşılanması şartı ile referans verilerek doğrudan kullanılabilir.

Yönetim teşkilatı ve karşılıklı tanınma

MADDE 12 – (1) Yönetim teşkilatı Türkiye içerisinde yerleşik bulunan kuruluşlara, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun olmaları durumunda Genel Müdürlük tarafından onay verilir.

(2) Yurt dışında bulunan kuruluşların bu Yönetmelik kapsamındaki onay talepleri, Genel Müdürlük tarafından söz konusu ülke ile imzalanan ikili anlaşma hükümleri saklı kalmak koşuluyla değerlendirmeye alınır. Uzaktan denetimin yeterli olmadığı durumlarda, yerinde denetim ve inceleme yapılarak bu Yönetmelikle istenen gerekliliklerin uygunluğundan emin olunur. Genel Müdürlük bu başvuruyu kabul etmeden kuruluşların onay belgesine olan ihtiyacının doğruluğunu inceleme hakkını saklı tutar.

(3) Genel Müdürlük, diğer ülkeler ve Türkiye arasında imzalanan ikili anlaşma hükümlerine uygun olarak veya Genel Müdürlüğün uygun gördüğü bir metotla, yabancı ülke havacılık otoritesinin yayımladığı belgelere dayanarak belge yayımlayabilir.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 13- (1) Bu Yönetmeliğin hazırlanmasında, her türlü sivil hava aracı ve/veya ürün, parça ve cihazın uçuşa elverişlilik ve çevresel sertifikasyonu ya da bunlara ilişkin uyum beyanı, tasarım ve üretim organizasyonları ile bu organizasyonlarda görev yapan yönetici ve ilgili personelin yetkilendirilmesi konulu 3/8/2012 tarihli ve (AB) 748/2012 sayılı Komisyon Tüzüğü dikkate alınmıştır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 14- (1) 20/8/2013 tarihli ve 28741 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hava Aracı ve İlgili Ürün, Parça ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyonu Yönetmeliği (SHY-21) yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.